

เมื่อนายจ้างจ่ายเงินค่าจ้างล่าช้า จะต้องรับผิดชอบอย่างไร

พรเทพ ทวีภาคจน์

ผู้บริหารสำนักพิมพ์นิตยสารบุคคล

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

ความ รับผิดชอบในเรื่องดอกเบี้ย และเงินเพิ่มตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานได้กำหนดสภาพบังคับในทางแพ่งไว้สำหรับนายจ้างที่ไม่จ่ายค่าตอบแทนหรือจ่ายล่าช้าไม่ตรงกำหนดได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 9 ว่า ในกรณีที่นายจ้างไม่คืนเงินประกันตามมาตรา 10 วรรคสอง หรือไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา 70 หรือค่าชดเชยตามมาตรา 118 ค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา 120 มาตรา 121 และ มาตรา 122 ให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

ในกรณีที่นายจ้างจงใจไม่คืนหรือไม่จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรเมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ตั้งกำหนดคืนหรือจ่ายให้นายจ้างเสียเงินเพิ่มให้แก่ลูกจ้างร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

ตามบทบัญญัติดังกล่าว หากนายจ้างแกล้งจ่ายเงินเดือนล่าช้า ต้องเสียทั้งดอกเบี้ย เสียทั้งเงินเพิ่ม เป็นบทลงโทษ เป็นสภาพบังคับทางแพ่ง ด้วยว่าการได้รับเงินเดือนของลูกจ้างนั้น เป็นเหตุผลหลัก และเป็นเหตุสำคัญที่ลูกจ้างเลือกที่จะมาทำงานให้กับนายจ้าง เมื่อสัญญาจ้างแรงงานเป็นสัญญาต่างตอบแทน ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ทำงานให้กับนายจ้าง ส่วนนายจ้างมีหน้าที่จ่ายค่าตอบแทนการทำงานให้กับลูกจ้างควบคู่กันไป และเรื่องดังกล่าวเป็นข้อตกลงเกี่ยวเนื่องกับสภาพการจ้างเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งหากนายจ้างไม่จ่าย

หรือจ่ายล่าช้าแล้ว กฎหมายให้คิดดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปี เป็นดอกเบี้ยที่สูงกว่ากรณีผิดนัดในหนี้เงินที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 อีกทั้งเพื่อป้องกันไม่ให้นายจ้างอาศัยความได้เปรียบในทางเศรษฐกิจมากเกินไปแกล้งลูกจ้าง และหากลูกจ้างพิสูจน์ได้ว่าที่นายจ้างจงใจไม่คืนหรือไม่จ่ายนั้นปราศจากเหตุผลอันสมควรเมื่อพ้นกำหนดเวลา 7 วันนับแต่วันถึงกำหนดจ่ายคืนแล้ว นายจ้างยังมีหน้าที่ต้องเสียเงินเพิ่มให้แก่ลูกจ้างในอัตราร้อยละสิบห้าของเงินค้างจ่ายทุกระยะเวลา 7 วันด้วย

ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ใช้เฉพาะสำหรับกรณีลูกจ้างกับนายจ้างเท่านั้น หากเป็นผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้าง เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้างหรืองานอื่นเช่น งานออกแบบ หรืองานเขียนโปรแกรม เป็นเรื่องการจ้างทำของ ไม่ใช่เรื่องที่ถูกกฎหมายคุ้มครองแรงงานจะให้ความคุ้มครองได้ ดังนั้นกรณีผู้ว่าจ้างทำของชำระค่าบริการล่าช้า ผู้รับจ้างจะเรียกดอกเบี้ยและเงินเพิ่มดังกล่าวไม่ได้ จะเรียกได้เพียงค่าจ้างพร้อมด้วยดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันครบกำหนดชำระเท่านั้น แม้ความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้างทำของในกรณีชำระค่าจ้างล่าช้าจะมีไม่มากเท่าความรับผิดชอบของนายจ้างตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานก็ตามแต่หากได้ชื่อว่าเป็นผู้ผิดนัดชำระค่าจ้างล่าช้าแล้ว ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้ว่าจ้างนั้นๆ จนไม่มีผู้ใดอยากรับทำงานให้ในภายหลัง ซึ่งก็เป็นกระบวนการทางสังคมต่อไป

ในเรื่องการจ้างแรงงานมีข้อสังเกตว่าการผิดนัดไม่จ่ายค่าจ้างนี้เป็นเรื่องที่นายจ้างรู้ดีว่าจะต้องจ่ายค่าจ้างเมื่อถึงกำหนดแล้วกลับไม่จ่าย หากนายจ้างจงใจผิดนัดไม่จ่ายทั้งที่รู้ดีว่าจะต้องจ่ายแต่กลับไม่จ่ายนายจ้างต้องจ่ายเงินเพิ่มอีกร้อยละ 15 ทุกๆ 7 วัน เงินเพิ่มที่ต้องจ่ายนี้เป็นการจ่ายนอกเหนือไปจากดอกเบี้ย คือ นอกจากต้องจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปีในระหว่างผิดนัดแล้ว หากการผิดนัดปราศจากเหตุผลอันสมควร นายจ้างยังต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 15 ทุกๆ 7 วันด้วย เงินเพิ่มนี้มีจำนวนค่อนข้างมากประมาณถึงร้อยละ 720 ต่อปีทีเดียว

คำพิพากษาฎีกาที่ 334/2530 ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "...คดีฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลแรงงานกลางซึ่งถึงที่สุดว่า จำเลยจงใจผิดนัดในการจ่ายค่าจ้างเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนมีนาคม 2529 เดือนละ 5,000 บาท รวม 2 เดือน โดยปราศจากเหตุอันสมควร และพิพากษาให้จำเลยจ่ายค่าจ้างจำนวน 10,000 บาท พร้อมกับเงินเพิ่มร้อยละ 15 ของยอดเงิน 5,000 บาททุกกระยะเจ็ดวันนับแต่วันที่ 1 มีนาคม 2529 และเงินเพิ่มร้อยละ 15 ของยอดเงิน 5,000 บาท ทุกกระยะเจ็ดวันนับแต่วันที่ 1 เมษายน 2529 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น เห็นว่าเป็นคำวินิจฉัยชี้ขาดให้จำเลยผู้เป็นนายจ้างซึ่งจงใจผิดนัดจ่ายค่าจ้างแก่โจทก์ผู้เป็นลูกจ้างโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรต้องรับผิดจ่ายเงินเพิ่มแก่ลูกจ้างตามที่ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ 31 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า "ถ้านายจ้างจงใจผิดนัดในการจ่ายเงินดังกล่าวโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถึงกำหนดจ่าย นายจ้างจะต้องจ่ายเงินเพิ่มแก่ลูกจ้างร้อยละ 15 ของเงินที่ค้างชำระทุกกระยะเจ็ดวัน" เพราะฉะนั้นคำสั่งของศาลแรงงานกลางในชั้น

บังคับคดีที่สั่งคำร้องขอวางเงินของจำเลยว่าจำเลยต้องวางเงิน 750 บาทต่อเจ็ดวัน สำหรับยอดเงิน 5,000 บาท และยอดชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้นชอบด้วยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ 31 วรรคสองแล้ว หาใช่วางเงินเพิ่มร้อยละ 15 ของยอดเงิน 5,000 บาททุกกระยะเจ็ดวันเป็นเงิน 14 บาท 38 สตางค์ ตามที่จำเลยคิดคำนวณ และอุทธรณ์ขึ้นมาไม่เพราะไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมาแล้ว พิพากษายืน

บทสรุปส่งท้าย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน มาตรา 9 วรรคสองนี้ ลูกจ้างจะมีสิทธิเรียกร้องเงินเพิ่มจากนายจ้างได้ ก็จะต้องปรากฏว่านายจ้างจงใจไม่จ่ายค่าจ้างโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ซึ่งต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริง และพฤติการณ์แห่งคดีว่า นายจ้างทราบดีถึงหน้าที่ในการจ่ายค่าจ้างจำนวนเงินแน่นอนที่ต้องจ่ายเป็นค่าจ้าง กำหนดระยะเวลาในการจ่ายค่าจ้าง บุคคลที่จะได้รับค่าจ้าง ทั้งนายจ้างมีความพร้อมที่จะจ่ายค่าจ้างนั้นได้ แต่ไม่ยอมจ่ายค่าจ้างให้โดยไม่มีเหตุผลอันควร นายจ้างจึงต้องรับผิดที่จะต้องจ่ายเงินเพิ่มในส่วนค่าจ้างที่ค้างจ่ายนี้